24/06/2019

Η άλλη θεώρηση της Παναγίας των Παρισίων

/ Γνώμες

Του Σεβ. Μητροπολίτου Μάνης κ. Χρυσοστόμου Γ’

Πρό δύο περίπου μηνῶν ἀκούσαμε καί εἴδαμε μέ πολλή θλίψη τήν μεγάλη καταστροφή ἀπό τήν πυρκαϊά πού ὑπέστη ἡ Παναγία τῶν Παρισίων, αὐτό τό μοναδικό μνημεῖο ὄχι μόνο τῆς εὐρωπαϊκῆς ἀλλά καί τῆς παγκόσμιας κληρονομιᾶς. Ἕνα ἐξαίρετο μνημεῖο τέχνης πού ἄντεξε ἐννέα αἰῶνες καί τό ἔχουν ἐπισκεφθεῖ ἑκατομμύρια ἄνθρωποι ἀπ’ ὅλο τόν κόσμο.

Ὡστόσο, γιά τό ἀριστούργημα αὐτό τῆς γοτθικῆς ἀρχιτεκτονικῆς, πού ἐνέπνευσε ἕνα Βίκτωρα Οὐγκώ καί πολλές ἄλλες προσωπικότητες τῶν γραμμάτων καί τῶν τεχνῶν ὑπάρχει καί μία ἄλλη θεώρηση. Ἡ θεώρηση αὐτή ἐκτείνεται πέρα ἀπό μία ὀρθολογιστική παραπληξία ἤ καί παραθεώρηση σεβασμάτων. Ἐν προκειμένῳ, ἡ Παναγία τῶν Παρισίων δέν εἶναι μόνο ἕνα τουριστικό θέαμα. Εἶναι ὁ καθεδρικός ἱερός Ναός τῶν Παρισίων, ἐκεῖ ὅπου ὡς χῶρος λατρείας τοῦ Θεοῦ ἀπό τόν 12ο αἰῶνα τελοῦνται Θεῖες Λειτουργίες, ἀκούγονται θεῖα κηρύγματα, ψάλλουν ὑπέροχες χορωδίες καί συντελεῖται μία σημαντική ποιμαντική δράση.

Ὅταν, ὅπως γράφθηκε, μέ τήν καταστροφή, <<ράγισε ἡ καρδιά τῆς Γαλλίας >> καί αὐθόρμητα οἱ ἄνθρωποι ἔψελναν τό Ave Maria καί οἱ καμπάνες ὅλων τῶν ἐκκλησιῶν καί αὐτές ἀκόμη τοῦ Ἀββαείου τοῦ Οὐεστμίνστερ ἤχησαν πένθιμα,

τοῦτο τό συμβάν κάτι βαθύτερο θέλει νά πεῖ. Ἡ οὐσία, ὀπισθεν τῆς καταστροφῆς σηματοδοτεῖ, πράγματι, τήν ἄλλη θεώρηση. Ἡ ἐκπαιδευτικός Μάρω Πρεβελάκη, εἰδική ἐπιστήμων τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Σορβόνης τό δήλωσε πολύ χαρακτηριστικά: <<Ἡ Παναγία τῶν Παρισίων ἀπελευθέρωσε ἕνα ἔντονο θρησκευτικό συναίσθημα καταπιεσμένο ἀπό τό κῦρος τῆς laïcité καί ἔφερε στό προσκήνιο ἄλλες ἀνάγκες, ἄλλες ἀξίες>>. Ὁ δέ Εὐ. Ἀνδριανός, Ἀρεοπαγίτης ἐ.τ. ἔγραψε σχετικά: << Ἡ παρουσία τοῦ Λαοῦ πού προσεύχεται, ψέλνει, κλαίει καί δίνει τόν ὀβολό του μπροστά στήν πληγωμένη Παναγία του, ἀποδεικνύει πόσο μακρυά εἶναι ἀπό τό Λαό καί τήν πραγματικότητα ἡ ΄΄ὑψηλή διανόηση΄΄ τῆς Εὐρώπης πού διέγραψε ἀπό τό Εὐρωπαϊκό Σύνταγμα τόν Χριστιανισμό ὡς παράγοντα καί στυλοβάτη τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Πολιτισμοῦ.>>

Κατά συνέπειαν, τό τραγικό αὐτό γεγονός φέρνει στήν ἐπιφάνεια τό θέμα τοῦ χριστιανισμοῦ στό εὐρωπαϊκό γίγνεσθαι. Εἶναι παγκοίνως γνωστόν ὅτι ὁ πολιτισμός τῆς Εὐρώπης θεμελιώθηκε στόν κλασικό ἑλληνικό πολιτισμό, στό ρωμαϊκό δίκαιο καί στόν χριστιανισμό. Ὡστόσο τά θεμέλια τοῦ χριστιανισμοῦ στή σύγχρονη πραγματικότητα κλονίζονται. Ἔχουν βέβαια ὑπάρξει παρεκκλίσεις καί διεστραβλώσεις τοῦ χριστιανικοῦ ἰδεώδους καί τῆς διδασκαλίας τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ Χριστοῦ, ἀλλά οἱ ἀποδοκιμαστέες αὐτές θέσεις δέν μποροῦν νά φθάσουν στό σημεῖο νά ἀκυρώνουν τό ὕψιστο μέγεθος τοῦ Χριστιανικοῦ πολιτισμοῦ.

Εἶναι ἀνάγκη νά καταλάβουμε τούς καιρούς πού ζοῦμε, νά τούς ἐντάξουμε στήν ἀλληλουχία τῶν αἰώνων πού πέρασαν καί νά δοῦμε τίς κατευθύνσεις ἀλλά καί τίς διδαχές πού δίνουν γιά τό εὐρωπαϊκό μέλλον. Φθάνει πιά ἡ ἐκκοσμίκευση μέ συνέπεια τήν ἀποϊεροποίηση. Ἡ ἐκκοσμίκευση (secularization) μέ τίς ποικίλες μορφές της δέν συντελεῖ τελικά στήν ἀνόρθωση τοῦ ἀνθρώπου καί τοῦ εὐρωπαίου πολίτη. Ὁ σύγχρονος ἄνθρωπος ἐξακολουθεῖ νά εἶναι πονεμένος. Ζεῖ μέ τήν ἀνασφάλεια, τήν ἀβεβαιότητα, τήν διαρκῆ ἄρνηση καί τόν μηδενισμό καί παραμένει ἀνικανοποίητος, ἀνήσυχος μέ πολλά συμπλέγματα μέσα του. Καί τοῦτο γιατί δέν μπορεῖ ἀπό μόνος του ὁ τεχνικός πολιτισμός νά στηρίξει τήν ἀνθρώπινη ὕπαρξη. Χρειάζεται καί τόν πνευματικό πολιτισμό τοῦ χριστιανισμοῦ.

Εἶναι καιρός πλέον γιά ἕνα οὐσιώδη ἐπανεκχριστιανισμό τῆς Εὐρώπης, βάσει τῶν βιβλικῶν, λειτουργικῶν καί πατερικῶν πηγῶν. Οἱ ἀνθρώπινες ἀξίες εἶναι ἐπιτακτική ἀνάγκη νά ὁδηγηθοῦν καί πάλιν πρός τόν ζῶντα Θεό, ὄχι μέ μία ἐξωτερική ὑποταγή, ὅπως συνέβαινε κατά τόν μεσαίωνα, ἀλλά μέ ἦθος ἐλευθερίας καί τιμῆς στό ἀνθρώπινο πρόσωπο.

Θά ‘λεγα ὅτι ἡ Παναγία τῶν Παρισίων τώρα μιλᾶ καί σ’ ὅλους τούς νέους εὐρωβουλευτές καί τό μήνυμά της εἶναι: Ἡ Εὐρώπη γιά νά ἐπιζήσει πρέπει νά βρεῖ ξανά τήν λησμονημένη χριστιανική ταυτότητά της. Αὐτή εἶναι ἡ ἄλλη θεώρηση.